

Bruksela, 25 maja 2018 r.
(OR. en)

9356/18

LIMITE

ECOFIN 492
SOC 310
BUDGET 18
STATIS 35

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	8804/18
Dotyczy:	KONKLUZJE RADY w sprawie stabilności finansów publicznych w świetle zjawiska starzenia się społeczeństwa

Delegacje otrzymują w załączeniu KONKLUZJE RADY w sprawie stabilności finansów publicznych w świetle zjawiska starzenia się społeczeństwa; Rada przyjęła te konkluzje na 3619. posiedzeniu, które odbyło się 25 maja 2018 r.

KONKLUZJE RADY W SPRAWIE STABILNOŚCI FINANSÓW PUBLICZNYCH W ŚWIELE ZJAWISKA STARZENIA SIĘ SPOŁECZEŃSTWA

Rada (Ecofin):

1. **PODKREŚLA**, że starzenie się społeczeństwa stanowi wyzwanie dla długoterminowej stabilności finansów publicznych, która jest dodatkowo zagrożona przez znaczny wzrost poziomów długu publicznego w następstwie kryzysu gospodarczo-financego. Choć zadłużenie wykazuje od niedawna tendencję spadkową w UE, nadal jest wysokie i oczekuje się, że jeszcze przez jakiś czas będzie utrzymywać się powyżej poziomów sprzed kryzysu. W tym kontekście zapewnienie długoterminowej stabilności finansów publicznych jest szczególnie ważne. **STWIERDZA**, że w celu poprawy stabilności finansów publicznych potrzebne są: odpowiednia prorowthowa konsolidacja budżetowa, zgodnie z paktem stabilności i wzrostu, oraz kontynuacja reform strukturalnych sprzyjających potencjalnemu wzrostowi.
2. **ZATWIERDZA** sprawozdanie na temat starzenia się społeczeństwa z 2018 r.: prognozy gospodarcze i budżetowe dla państw członkowskich UE (2016–2070) przygotowane przez Komitet Polityki Gospodarczej (grupa robocza ds. starzenia się społeczeństwa – AWG) i służby Komisji (DG ECFIN) na podstawie wspólnie uzgodnionych metod i założeń. Podobnie jak w przypadku poprzednich edycji sprawozdania, prognozy zawarte w sprawozdaniu na temat starzenia się społeczeństwa z 2018 r. obejmują związane z wiekiem wydatki publiczne (emerytury, opieka zdrowotna, opieka długoterminowa, edukacja) i wydatki na świadczenia z tytułu bezrobocia.
3. **KŁADZIE NACISK** na najważniejsze ustalenia zawarte w sprawozdaniu na temat starzenia się społeczeństwa z 2018 r.:
 - Spodziewany spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym będzie czynnikiem hamującym wzrost w perspektywie długoterminowej, a jedynym czynnikiem napędzającym wzrost będzie produktywność pracy. Według prognoz średnia roczna stopa wzrostu PKB w całej UE pozostanie zasadniczo stabilna w perspektywie długoterminowej. Jednocześnie między państwami członkowskimi istnieją znaczne różnice, jeśli chodzi o potencjał wzrostu gospodarczego. W całym okresie 2016–2070, według scenariusza odniesienia, przewiduje się średnią roczną stopę wzrostu PKB w UE na poziomie 1,4 % , przy założeniu znacznego wzrostu łącznej produktywności czynników produkcji. Według alternatywnego, mniej optymistycznego scenariusza zakładającego niższy wzrost łącznej produktywności czynników produkcji, szacunkowa średnia roczna stopa wzrostu PKB w UE wyniosłaby 1,1 %.

- Prognozuje się, że całkowite wydatki publiczne związane z wiekiem wzrosną w UE o 1,7 p.p. PKB między 2016 a 2070 r. i w 2070 r. osiągną 26,6 %, przy czym wystąpią duże różnice w poziomach tego wskaźnika dla poszczególnych krajów. Według scenariusza opartego na mniej korzystnych założeniach makroekonomicznych (z niższym wzrostem łącznej produktywności czynników produkcji), wartość ta wzrosłaby o 2,2 p.p. między 2016 a 2070 i osiągnęłaby poziom 27,1 % PKB w 2070 r.
- Przewiduje się, że publiczne wydatki na emerytury wzrosną o 0,8 p.p. PKB do 2040 r., a następnie, do 2070 r., ich wartość powróci do poziomu nieco poniżej punktu wyjścia (11 % PKB dla UE). Prognozowane wydatki na emerytury będą jednak wyższe w przypadku mniej korzystnych założeń demograficznych lub makroekonomicznych. Na przykład, według scenariusza zakładającego niższy wzrost łącznej produktywności czynników produkcji, szacowany wzrost do 2040 r. wyniósłby 1,1 p.p. PKB, a poziom wydatków na emerytury wyniósłby ostatecznie 11,4 % PKB w 2070 r. Także w tym przypadku między państwami członkowskimi występują istotne różnice w zależności od nasilenia i zaawansowania zjawiska starzenia się społeczeństwa, perspektyw wzrostu PKB, specyficznych cech krajowych systemów emerytalnych oraz, w szczególności, od postępów we wdrażaniu reform strukturalnych.
- W scenariuszu odniesienia prognozuje się, że publiczne wydatki na opiekę zdrowotną i opiekę długoterminową wzrosną w UE o 2 p.p. PKB i osiągną 10,4 % PKB w 2070 r., odzwierciedlając głównie zmiany w strukturze ludności. Uwzględniając możliwość przyszłych zmian w niezwiązanych z demografią czynnikach kosztotwórczych w wydatkach na opiekę zdrowotną i długoterminową, prognozowany wzrost wydatków na opiekę w latach 2016–2070 wyniósłby 4 p.p. PKB.

4. Choć z zadowoleniem przyjmuje reformy przeprowadzone ostatnio w wielu państwach członkowskich, POTWIERDZA, że, aby sprostać wyzwaniom, na jakie wskazują prognozy wydatków związanych z wiekiem, państwa członkowskie będą musiały podjąć dalsze działania polityczne w celu rozwiązania konkretnych kwestii krajowych. APELUJE do państw członkowskich o wdrożenie wydanych w ramach europejskiego semestru zaleceń dotyczących stabilności finansów publicznych oraz o stosowanie trzytorowej strategii reagowania na gospodarcze i budżetowe skutki starzenia się społeczeństwa poprzez zmniejszanie długu publicznego, zwiększanie zatrudnienia i wydajności, a także zreformowanie systemów: emerytalnego, opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej.

5. W tym względzie Z ZADOWOLENIEM ODNOTOWUJE, że w większości państw niedawno przeprowadzone reformy emerytalne przyniosły pozytywne skutki, ograniczając dynamikę wydatków publicznych i przyczyniając się do podwyższenia średniego wieku dezaktywizacji zawodowej. ZAUWAŻA, że skala reform w niektórych państwach członkowskich wciąż jest jednak niewystarczająca, by ograniczyć wzrost publicznych wydatków na emerytury, oraz niepokoi ją fakt, że w niektórych przypadkach dochodzi do wycofywania uprzednio wprowadzonych reform. PODKREŚLA, że państwa członkowskie muszą jeszcze podjąć dalsze kroki – choć każde w innym stopniu – aby podnieść rzeczywisty wiek przejścia na emeryturę, m.in. przez unikanie wczesnej dezaktywizacji zawodowej, wspieranie aktywnego starzenia się; zintensyfikowanie zachęt do pozostania na rynku pracy; oraz wzmocnienie elementów zapewniających stabilność systemu emerytalnego, np. przez powiązanie wieku emerytalnego lub świadczeń emerytalnych ze średnim trwaniem życia. Należy unikać działań zakładających odwrócenie już podjętych reform zwiększających stabilność. ODNOTOWUJE znaczenie całościowego spojrzenia na kwestie stabilności finansowej i adekwatności systemów emerytalnych. Sprawozdanie na temat adekwatności emerytur z 2018 r. stanowi pod tym względem uzupełnienie sprawozdania na temat starzenia się społeczeństwa z 2018 r.
6. Przywołując swoje konkluzje z 8 listopada 2016 r., POTWIERDZA, że osiągnięcie podwójnego celu, polegającego na zapewnieniu stabilności budżetowej, a zarazem powszechnego dostępu do dobrej jakości usług opieki zdrowotnej i długoterminowej poprzez poprawę efektywności i skuteczności systemów opieki zdrowotnej i długoterminowej, ma szczególne znaczenie.
7. ZWRACA SIĘ do Komisji, by uwzględniła te ustalenia związane z wyzwaniem, jakie pojawiają się w związku ze starzeniem się społeczeństwa, podczas przeprowadzania analiz i sprawowania nadzoru w ramach europejskiego semestru, a także, by wzięła pod uwagę odnośne konsekwencje we wszystkich stosownych dziedzinach koordynacji polityki gospodarczej w UE.
8. ZWRACA SIĘ do Komisji, by przed końcem 2018 r. przeprowadziła swoją stałą dogłębną ocenę stabilności finansów publicznych przy użyciu tego zestawu kompleksowych i porównywalnych uaktualnionych prognoz. Na podstawie tej oceny Komitet Polityki Gospodarczej powinien przedstawić Radzie stosowne sprawozdanie.

9. Z ZADOWOLENIEM przyjmuje prowadzone przez Eurostat prace nad udoskonaleniem zarządzania prognozami dotyczącymi ludności, w tym wymianę doświadczeń i praktyk oraz sugerowanych ulepszeń z krajowymi urzędami statystycznymi, a także nad przedstawianiem sprawozdań Komitetowi Polityki Gospodarczej z myślą o poprawie jakości i rzetelności prognoz dotyczących ludności, przy pełnym poszanowaniu niezależności Eurostatu i krajowych urzędów statystycznych. ZWRACA SIĘ do Komitetu Polityki Gospodarczej i Komisji, by uaktualniły przed jesienią 2021 r. – na podstawie nowych prognoz dotyczących ludności dostarczonych przez Eurostat – analizę gospodarczych i budżetowych skutków starzenia się społeczeństwa.
-